

Imkers en biodiversiteit rond het Stadspark Groningen

Tekst Job de Jonge

Bijna een eeuw geleden opende de gemeente Groningen haar Stadspark. Het enorme gebied was in gebruik als sportpark, speelpark en had zelfs een rolschaatsbaan en een renbaan voor paarden. De laatste twintig jaar raakte het park wat verwaarloosd. Een nieuwe visie, vastgesteld door de gemeenteraad, moet richting geven aan een opknapbeurt van het park. Ook de imkervereniging draagt daar aan bij: educatie en voorlichting over de natuur staan nu voorop. Redacteur Job de Jonge las dat er een prachtige nieuwe bijenstal is gebouwd en reisde naar Groningen om te horen hoe het de imkervereniging daar vergaat.

Educatie

De imkervereniging Groningen Stad van de NBV hoort bij de groep Groningen, samen met elf andere verenigingen uit de Ommelanden. Ik spreek met Jetze Dijkstra, de oud-voorzitter en Johanna Pruis, de nieuwe voorzitter in hun mooie verbouwde stal, die beschreven werd in het decembernummer van Bijenhouden 2023. Jetze vertelt over de stadsimkervereniging die in 1908 werd opgericht. "We hebben 50 leden en enkele gastleden. Deze bijenstal wordt gebruikt door de vereniging en is vooral

bedoeld voor imkers die geen eigen plek hebben voor hun bijenvolken. De in 2023 verbouwde stal is nu een plek waar we educatie verzorgen."

De stal maakt deel uit van het Stads-park. Hij ligt een beetje verscholen, maar is inmiddels goed bereikbaar, omdat de busbaan er langsloopt. Ik begrijp van Jetze en Johanna, dat er voorlichtingsbijeenkomsten zijn, maar ook praktijklessen voor nieuwe imkers uit de basiscursus. Ze doen verder mee met de Landelijke Open Imkerijdagen.

Om de stal ligt een gebied met zware klei, maar inmiddels heeft er wat verveening plaatsgevonden. Jetze wijst op de oorspronkelijke functie die het gebied had in de verbouw van suikerbieten.

Het Stadspark

Het stadspark van Groningen van 140 hectare groot werd geopend in 1926 en was bedoeld als een park waar iedereen kon sporten of recreëren. Eén van de grondleggers was de zeer vermogende Jan Evert Scholten. Scholten was een industrieel, die zijn kapitaal verdiende met de bewerking van aardappelen, strokarton en suikerbieten en verder aan turf, jenever, azijn en spiritus. Samen met J.A. Mulock Houwer, de toenmalige directeur gemeentewerken, was hij verantwoordelijk voor het plan. Ze hadden een volkspark voor ogen met al aanwezige speelterreinen, een renbaan en een ijsbaan. Voor het verdere ontwerp tekende landschapsarchitect L.A. Springer het park in Engelse landschapsstijl. In 1913 ging de eerste spa de grond in. Dertien jaar duurde de aanleg, waarbij men ook gebruik maakte van werklozenprojecten. In het park ligt een grote vijver en een paviljoen. Vanaf 1957 tot in de jaren zestig van de vorige eeuw werd het park uitgebreid met een kampeerterrain, een kinderboerderij en speelweide, volières en een rolschaatsbaan. De laatste twintig jaar raakte het park wat verwaarloosd. De gemeente heeft in 2021 een nieuwe visie op het stadspark vastgesteld. Naast een opknapbeurt, is er ook ruimte voor nieuwe initiatieven in het park. Zo is er samen met de skate community in Groningen een skatepark aangelegd.

Foto Job de Jonge

Marjolein met de bakfiets. Foto PR

De betrokkenheid van de imkers bij het Stadspark

Het feit dat de gemeente heeft bijgedragen in de financiering van de vernieuwde stal geeft al aan dat de imkers worden gewaardeerd binnen de opzet van het stadspark. Er is ook in de plannen van de gemeente veel aandacht voor de ecologische structuur. Dat betekent meer nestgelegenheid, gedifferentieerder groen, bescherming van de poelkikker, vleermuizen, paddestoelen en otters; kortom bevordering van biodiversiteit in het park. Daarnaast blijft het gebied ook ruimte geven aan de inwoners om te recreëren en te sporten. Johanna vertelt dat niet alle plannen toe te juichen zijn. Veel imkers en natuurliefhebbers kijken met argusogen naar de plannen om een deel van het Stadspark te gebruiken voor evenementen. Jetze betreurt verder dat de renbaan is opgeofferd. "De paarden hoorden bij de stad," zegt hij. De imkers worden inmiddels als gesprekspartner wel belangrijk gevonden. "Via een nota hebben we in 2021 gewezen op het belang van insecten, zoals honingbijen, wilde bijen en hommels voor de bestuiving, men lijkt zich bewuster van de gevaren van gif en monocultuur. De educatie vanuit de vereniging voor schoolkinderen en voor bezoekers van het park wordt gewaardeerd. Onze vereniging staat inmiddels op de informatieborden van het park," vertellen Jetze en Johanna.

Insecten en hun belang

"Naast de voorlichtingsmiddagen en wandelingen die we organiseren, zijn er ook individuele leden actief in het Stadspark en binnen de stad Groningen," vertelt Johanna. Ze wijst op Marjolein de Jong, die de imkerij Stadsgoud heeft opgericht. Naast haar kleinschalige honingverkoop trekt ze er per bakfiets op uit om educatie en voorlichting te geven over zowel honingbijen als wilde bijen en de biodiversiteit in de stad. Marjolein richt zich niet alleen op kinderen en hun ouders, maar geeft ook adviezen om tuinen of bedrijfsterreinen bijvriendelijk te maken. "We hebben ook een stadsimker," vertelt Jetze, "dat is Bart van Egteren, die kasten op verschillende plaatsen in Groningen heeft staan." Deze imker werkt ecologisch en heeft een voorliefde voor het terugbrengen van de

zwarte bij. Hij werkt ook mee aan de basiscursus voor imkers. Johanna vertelt dat in de vereniging bij de leden veel belangstelling is voor biodiversiteit. Er is veel enthousiasme, maar het is soms moeilijk om alle gewenste activiteiten te organiseren, want alles komt neer op een beperkt aantal vrijwilligers. De wijkraad van de Grunobuurt en de buurtcommissie van de wijk Buitenhof zijn actief betrokken bij het stadspark. Men toont belangstelling voor biodiversiteit en voor de bijenstal.

Ketting van projecten

Naast de imkervereniging zijn er in het Stadspark nog twee belangrijke schakels in het aanbod van educatie en voorlichting over de natuur. De Heemtuin en een initiatief van de gemeente: Natuur- en Duurzaamheid Educatie (NDE). Vanuit de imkerstal kijken we uit op ontluikend groen en een soort sloot die met vijvers verbonden is. Jetze vertelt dat op de takken boven het water af en toe ijsvogels te zien zijn. Iets verder het park in ligt naast de bijenstal de Heemtuin. "Het is een ecologische tuin met planten uit de biotoop van de omgeving. Er is een vijver, een kruidentuin, een insectenhotel, een boomgaard en diverse struiken en bomen." De heemtuin organiseert rondleidingen

over de drie beschikbare hectaren. "De NDE is een organisatie gelegen binnen het stadspark," vertelt Johanna, "hier krijgen leerlingen van de basisscholen natuurlessen. Bovendien beheert NDE schooltuinen verspreid over de stad. Scholen kunnen ook materiaal lenen en gebruik maken van leermateriaal."

Kortom de imkers met hun bijenstal binnen het Stadspark maken deel uit van een snoer van organisaties en individuen, die bezig zijn om kinderen en volwassenen bewust te maken van het belang een gezonde natuur. ●

Jetze Dijkstra, de oud-voorzitter, en Johanna Pruis. Foto Job de Jonge

Stadspark, bruggetje. Foto met toestemming parkregisseur.

Stadspark, monument. Foto met toestemming parkregisseur.